

UDENRIGSMINISTERIET

Forsvars-, Samfundssikkerheds- og Beredskabsudvalget

Dato

22. maj 2025

Bilag

1

Sag

25/19148

Enhed

SIKPOL/INTJUR

**FOU B 173 – endeligt svar på spørgsmål 8 fra Theresa Scavenius
stillet den 29. april til udenrigsministeren.**

Spørgsmål

Vil ministeren yde teknisk bistand til at udarbejde et ændringsforslag, der indskriver i beslutningsforslaget, at det kræver en Folketingsbeslutning, hvis der planlægges udvidelser af antallet af amerikanske baser?

Svar

Udenrigsministeriet har forstået spørgsmålet således, at der spørges til en eventuel udvidelse af de aftalte anlæg og områder på dansk territorium som stilles til rådighed af Danmark, og som de amerikanske styrker, amerikanske leverandører, danske leverandører, pårørende og eventuelle andre, som den danske og amerikanske regering måtte aftale i fællesskab, har ret til at få adgang til og benytte i henhold til forsvarssamarbejdsaftalen.

Med aftalen vil amerikanske styrker få en direkte adkomst til at gøre brug af nærmere bestemte militære anlæg og områder i Danmark med henblik på at kunne foretage en række konkrete aktiviteter som led i det militære samarbejde. Blandt disse aktiviteter er udstationering af personel, opbevaring af militært materiel og udstyr, vedligeholdelse og træning. De omfattede anlæg er oplistet i forsvarssamarbejdsaftalens bilag A og udgøres på nuværende tidspunkt af de tre flyvestationer i Karup, Skrydstrup og Aalborg.

Det følger af forsvarssamarbejdsaftalens artikel 30, stk. 5, at aftalens bilag A udgør en integreret del af forsvarssamarbejdsaftalen og kan ændres ved skriftlig aftale mellem den danske regering og amerikanske regering eller deres administrative repræsentanter.

Udenrigsministeriet

Asiatisk Plads 2, 1448 København K Tlf.: +45 3392 0000 Fax: +45 32 54 05 33

E-mail: um@um.dk Web: UM.dk

Det bemærkes, at regeringens kompetence til at handle på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender efter grundlovens § 19, stk. 1, 1. pkt., er et regeringsprærogativ. Gennemførelse af en række udenrigspolitiske dispositioner kræver dog Folketingets forudgående samtykke, jf. grundlovens § 19, stk. 1, 2. og 3. pkt., og stk. 2. Det forhold, at grundlovens § 19, stk. 1, 1. pkt., er et regeringsprærogativ indebærer bl.a., at lovgivning mv., der pålægger regeringen at foretage eller undlade at foretage bestemte udenrigspolitiske handlinger, ikke er retligt bindende for regeringen. Hertil kommer, at det almindeligvis antages, at regeringen ikke er retligt forpligtet til at følge folketingsbeslutninger, der pålægger eller opfordrer regeringen til f.eks. at fremsætte et lovforslag, eller som uden særlig hjemmel i grundloven eller den almindelige lovgivning pålægger eller opfordrer regeringen til at træffe andre foranstaltninger.

Som anført i forsvarsministerens besvarelse af 2. maj 2025 af spørgsmål nr. 26 til L 188 har regeringen ikke på nuværende tidspunkt overvejelser om at udvide aftalen til yderligere militære anlæg og områder på dansk territorium.

Hvis det i fremtiden måtte blive aktuelt at ændre aftalen med henblik på at øge antallet af omfattede anlæg og områder, vil regeringen inddrage Folketinget i relevant omfang i forbindelse med en sådan beslutning.

Med spørgsmålet ønskes der teknisk bistand til at udarbejde et ændringsforslag, der indskriver i beslutningsforslaget, at det kræver en folketingsbeslutning, hvis der planlægges udvidelser af antallet af amerikanske baser eller andre større ændringer i aftalen.

Regeringen kan ikke støtte et ændringsforslag af denne karakter. Ændringsforslaget vil i medfør af grundlovens § 19, stk. 1, 1. pkt., ikke være retligt bindende for regeringen. Det er i øvrigt regeringens holdning, at de almindelige regler og praksis for folketingsinddragelse er hensigtsmæssige. Et ændringsforslag vil dog kunne formuleres på følgende måde:

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til

B 173 Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks indgåelse af forsvarssamarbejdsaftalen med Amerikas Forenede Stater.

Af (...), tiltrådt af: (...)

Til teksten

1) I den indledende tekst indsættes: "Etablering af yderligere anlæg og områder til brug for de amerikanske styrker i Danmark ud over dem, der er nævnt i bilag A til forsvarssamarbejdsaftalen, kan kun ske med Folketingets samtykke."

Bemærkninger

Til nr. 1. Med ændringsforslaget foreslås det, at det tilføjes til teksten, at etablering af yderligere anlæg og områder til brug for de amerikanske styrker i Danmark ud over dem, der er nævnt i bilag A til forsvarssamarbejdsaftalen, kun kan ske med Folketingets samtykke.

Ændringsforslaget indebærer en tilkendegivelse fra Folketinget om, at der skal indhentes samtykke fra Folketinget, inden der kan indgås aftale om etablering af yderligere anlæg eller områder til de amerikanske styrkers brug på andre lokaliteter end de tre flyvestationer i Karup, Skrydstrup og Aalborg, som er oplistet i bilag A til forsvarssamarbejdsaftalen.

Det bemærkes, at regeringens kompetence til at handle på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender efter grundlovens § 19, stk. 1, 1. pkt., er et regeringsprærogativ. Gennemførelse af en række udenrigspolitiske dispositioner kræver dog Folketingets forudgående samtykke, jf. grundlovens § 19, stk. 1, 2. og 3. pkt., og stk. 2. Det forhold, at grundlovens § 19, stk. 1, 1. pkt., er et regeringsprærogativ indebærer bl.a., at lovgivning mv., der pålægger regeringen at foretage eller undlade at foretage bestemte udenrigspolitiske handlinger, ikke er retligt bindende for regeringen. Den foreslåede bestemmelse vil således i medfør af grundlovens § 19, stk. 1, 1. pkt., ikke være retligt bindende for regeringen. Hertil kommer, at det almindeligvis antages, at regeringen ikke er retligt forpligtet til at følge folketingsbeslutninger, der pålægger eller opfordrer regeringen til f.eks. at fremsætte et lovforslag, eller som uden særlig hjemmel i grundloven eller den almindelige lovgivning pålægger eller opfordrer regeringen til at træffe andre foranstaltninger.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen